

גזרת חסרי פה"פ נו"ן (חפ"ן) – הצורות השכיחות

חוקי הגזרה:

- לגזרה זו שייכים כל השורשים שפה"פ שלהם היא נו"ן, למשל: **נ-פ-ל**, **נ-ס-ע**, **נ-ת-ק**, **נ-ש-מ** ועוד.
- לעיתים נושלת הנו"ן ובמקומה בא דגש חזק משלים בעה"פ, למשל: **נָפַל**.
- הבניינים הכבדים** – פיעל, פועל והתפעל – נוהגים **תמיד על דרך השלמים** (ללא שינוי).
- שאר הבניינים – קל, נפעל, הפעיל והופעל – נוהגים **בדרך כלל על דרך הגזרה** (בנשילת נו"ן).

בניין קל	עבר	הווה	עתיד	ציווי
שלמים (למ"ד):	לָמַד	לֹמֵד	יִלְמַד	לְמַד!
חפ"ן (נסי"ע):	נָסַע	נוֹסֵעַ	יִסָּע (ייסע)	סָע!
בבניין קל נטייה על דרך השלמים (חפ"ן על דרך השלמים) – בעבר ובהווה	נטייה על דרך הגזרה: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות הבניין + •			
בבניין קל נטייה על דרך השלמים (חפ"ן על דרך השלמים) – בעבר ובהווה	נטייה על דרך הגזרה: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות הבניין + •			

*בתחילת המילה אף פעם לא יבוא דגש חזק.

כמו שאומרים לְמַד, היינו צריכים לומר *יִנְסַע < יִסָּע < יִסַּע. נוצר כאן **דגש חזק משלים בעה"פ** (אות השורש השנייה כתוצאה מהידמות מלאה. אפשר לומר שהדגש החזק המשלים בעה"פ הוא "מצבה" לנו"ן החסרה.

בניין נפעל	עבר	הווה	עתיד	ציווי
שלמים (כני"ס):	נָכַס	נֹכֵס	יִכָּס (ייכנס)	הִכָּס! (היכנס)
חפ"ן (נצי"ל):	*נִנְצַל < *נִנְצֵל < נִצָּל	*נִנְצֵל < *נִנְצָל < נִצָּל	יִנָּצַל (יניצל)	הִנָּצַל! (הינצל)
בבניין נפעל נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות הבניין נ + •	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות הבניין נ + •			
בבניין נפעל נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות הבניין נ + •	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית+עה"פ בדגש משלים תחיליות הבניין נ + •			

בניין הפעיל	עבר	הווה	עתיד	ציווי
שלמים (רק"ד):	הִרְקִיד	מְרַקֵּד	יִרְקִיד	הִרְקִד!
חפ"ן (נצי"ל):	*הִנְצִיל < *הִנְצֵיל < הִנְצִיל	*הִנְצֵיל < *הִנְצָיל < הִנְצִיל	יִנְצִיל (יניצל)	הִנְצִל!
בבניין הפעיל נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •			
בבניין הפעיל נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •			

בניין הופעל	עבר	הווה	עתיד	ציווי
שלמים (טמ"נ):	הִטְבֵּן (הוטמן)	מְטַבֵּן (מוטמן)	יִטְבֵּן (יוטמן)	
חפ"ן (נצי"ל):	*הִטְבֵּן < *הִטְבֵּן < הִטְבֵּן	*הִטְבֵּן < *הִטְבֵּן < הִטְבֵּן	יִטְבֵּן (יוטמן)	
בבניין הופעל נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •			
בבניין הופעל נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •	נטייה על דרך הגזרה (על דרך חפ"ן), כלומר: מוספית + עה"פ בדגש חזק משלים תחיליות הבניין ה/מ/נ/ה + •			